

Foreningen Danmark-Letland

nr. 1 marts 2012 20. årgang

ISSN 1901-5720

Rite Højskole malet af Mara Daugaviete

Husk Generalforsamlingen mandag den 30. april

Indhold

Indhold	
Foreningen....	3
Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Det danske og lettiske flag	6
Baltiske Flygtninge i Danmark	10
Det arabiske forår og den europæiske vinter	17
Korte Nyheder	20
Syng julen ind i Avedøre Kirke	39
Nyt fra kulturinstituttet i Riga	40
Østersø NGO netværket	42
Nyt immigrantmuseum	43
Små nyt	45
KALENDER	46

*Forsidefoto Lis Nielsen.
Maleriet er malet af Mara Daugaviete,
se mere på: [www. maras-pictures.com](http://www.maras-pictures.com)*

Deadline for næste nummer er 1. juni 2012

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Bankoverførsel via netbank sker til:

Danske Bank, reg. 1551, konto 000 0773 654

Årskontingent:

Enkeltpersoner	250 kr
Husstande	350 kr
Unge under 26 og pensionister	175 kr
Organisationer m.m.	550 kr

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@skolekom.dk
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 jytte@helio.dk
	Anne Fraxinus Kildebækvej 34 3660 Stenløse Kasserer	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf. 4710 0295 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød Næstformand	tlf. 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk
	Anda Dyrland-Pabst Horserød byvej 3A 3000 Helsingør	tlf. 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Helge Andersen Humlemarksvej 17 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 4345 7076 ingeoghelge.andersen@gmail.com
	Elina Sørensen Brøndbyøster Torv 77, 7tv 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 2966 2209 elina@c.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv
Ambassadør: Gints Jegermanis
Konsul/ambassadens sekretær: Ieva Grube
House Manager: Kaspars Judzis
LIAA(Latvian Investment and Development Agency)
kontakt: Gints Janums
Udenrigsministeriets hjemmeside:
www.mfa.gov.lv/dk/copenhagen

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 6782 0234,
rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da
Ambassadør: Per Carlsen
Konsul/Attaché: Trine Vigsø Nielsen
+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002
trinie@um.dk

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 67 289 994,
dki@dki.lv, www.dki.lv
Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk
Webmaster: Anda Dyrland-Pabst
Kode til at se seneste numre af bladet: vairalat

Det danske og lettiske flag

Vi har fra Gvido Grinvalds datter, Elsebeth Grinvalds, fået tilsendt den tale som Grinvalds holdt, da han overrakte den lettiske fane til Forening Danmark-Letland.

Gvido Grinvalds skriver:

Man har betroet mig at overgive en gave - en lettisk fane til Foreningen Danmark-Letland. Inden jeg gør det, vil jeg tillade mig at påpege nogle historiske og anvendelsesmæssige ligheder og forskelle mellem Dannebrog og det lettiske flag.

Derfor vil jeg først genopfriske jeres viden om Dannebrog. Alle i Danmark ved, at flaget faldt ned fra himmelen, de fleste ved, at det foregik i Estland, og nogle ved også, at det skete for kong Valdemar Sejv d. 15.juni 1219. Mindre kendt er en anden beretning om Dannebrog, som skulle være faldet ned fra himmelen endnu tidligere - i 1208, da ærkebiskop Andreas Sunesøn var på korstog i Letland. Men da en biskop ikke rangerer så højt som en konge, måtte den lettiske version vige for den estiske.

Uanset disse interessante begivenheder, var der åbenbart ingen der på det tidspunkt vidste, hvad Dannebrog skulle bruges til.

Dannebrog blev først Danmarks nationalflag 200 år senere under kong Erik VII af Pommerns regeringstid 1412-1429. Christian IV indførte begrebet «Rigets Flag», som hejstes på Kronborg. Senere da hoffet i 1784 flyttede til København, flyttede flaget med og hejstes på St. Annæ skanse, som i dag kendes som Kastellet.

Herfra kunne flaget dog ikke så godt ses fra søsiden, så i 1788 flyttedes det til batteriet Sixtus på Holmen, hvor det befinder sig den dag i dag. Det sættes ved solopgang - dog ikke før kl. 08.00

- og bjærges ved solnedgang. Begge handlinger ledsages af et skud fra salutkanonen.

I over 400 år var det kun kongen samt flåden, der havde ret til at føre Dannebrog. Hæren fik tilladelse til at føre flaget af Christian VIII i 1842, og menigmanden fik samme ret af Frederik VII i 1854. Danskerne har altså kun haft 146 år til at glæde sig over deres flag, men glæden er stor og flaget indgår på mange måder i dagliglivet. Letterne, der kom til Danmark i forbindelse med 2. Verdenskrig, var vandt til at flaget sættes

på officielle flagdage eller ved særlige begivenheder. Det var i begyndelsen svært at forstå, at man også kunne sætte flaget fordi konen har fødselsdag eller svigerforældre kommer på besøg fra Jylland.

I Danmark, hvor man har lovgivet næsten alt, har man dog ingen lov om brug af flaget. Vedrørende flaget har man kun resolutioner og bestemmelser. Der findes et hæfte om Dannebrog og dets brug hvori man kan læse om de to typer af flaget: splitflaget og stutflaget, de to farvetoner det røde kan have: dannebrogsrødt og orlogsrødt, størrelsesforhold mellem flag og flagstang samt hvordan det officielle Danmark skal forholde sig med flaget. Det eneste i hæftet, som også burde vedrøre menigmanden, er formaningen: «Bevar ærefrygten for Dannebrog».

Men nu om det lettiske flag. Fra 13. til slutningen af 19. århundrede var der mange forskellige regenter, der betragtede hele eller en del af Letland som hørende til deres rige. Hvad letterne - de livegne bønder under disse forhold havde mindst brug for, var deres eget flag. I det 19. århundrede opstod der nationale strømninger også i Letland. En gruppe lettiske studenter granskede i 1870 letternes historie, for derigennem at finde nogle brugbare nationale symboler. I en af de ældste krøniker - en krønike i vers skrevet i det 13. århundrede - er nævnt, at der i 1279 ankom krigere fra Cesis til Riga bærende - som de havde det for vane - på et rødt flag kløvet af et hvidt bånd. I krøniken lægges der vægt på, at det er letternes flag.

De rød-hvide farver sås derefter ved letternes første landsdækkende sanger-festival i 1873, og senere blev disse farver symbolet på letternes sammenhold. Under 1. Verdenskrig brugte lettiske skytteregimenter de rød-hvid-røde flag, men det gjorde en af modstanderne - Østrig også. Selv om letterne forsynede deres flag med en stiliseret sol og tre stjerner, kunne man i kampens hede nemt tage fejl. For at skabe en synlig forskel, fik flaget i 1917 dets nuværende udformning, idet man enedes om en lettisk kunstners forslag, at den røde farve skulle være karmin-rødt og forholdet mellem farverne 2:1:2 samt mellem længden og bredden 2:1. Sådanne

flag anvendtes ved Letlands proklamation d. 18./11. 1918. Flagets udformning bekræftedes juridisk i Letlands grundlov, vedtaget d. 15. febr. 1922.

Det fremgår således, at både Dannebrog og Letlands flag har deres oprindelse i det 13. århundrede og både den danske og lettiske befolkning begyndte at bruge deres flag i det 19.

århundrede. «Rigets Flag» kan sammenlignes med flaget på Riga slots tårn, men der er den forskel, at det lettiske flag føres døgnet rundt. Der er andre bygninger i Letland, ved hvilke der flages konstant: Saimas og regeringens bygninger samt rådhusbygningerne i alle byer og kommuner. Det er lovbestemt, idet Letland har en lov om flaget, vedtaget af Saeima og bekræftet af præsidenten med hans underskrift d. 15. december 1994.

I loven står også, at flaget - foruden på de i loven nævnte officielle flagdage - også kan sættes på folkets, arbejdspladens eller familiens festdage, hvis fornøden respekt for flaget garanteres, samt at man kan blive straffet for usømmelig omgang med flaget.

Befolkningernes forhold til deres nationale flag kan være meget meget forskellig. Vi ved, hvordan det er i Danmark, hvor man på festdage bruger små flag til at vise hen til feststedet samt til at vifte med. Så er der mindre flag til at pynte kartoffelsalaten og lagkagerne med og små Dannebrogsmærkater til at klistre på sangene. Når så festen er forbi, fejjes det hele sammen og ender i affaldsposen. Det er der ingen, der tager anstød af, for i Danmark har man et yderst afslappet forhold til landets flag.

Sådan er det dog ikke i alle lande. I skalaens anden ende kan vi finde nationer, der ikke har haft deres frihed og deres eget flag så længe, f. eks. en forhenværende frigivet koloni. Her kan forholdet til nationens flag være ret anspændt. Medens jeg sejlede, oplevede jeg i et sådant land, at havnearbejderne nedlagde arbejdet, da en matros ved flagsætningen tabte deres nationalitetsflag på dækket. De ville ikke arbejde på et skib, hvor man udviste deres flag så stor en ringeagt. Der skulle mange undskyldninger og megen diplomati til for at normalisere forholdet på skibet i denne havn.

Letternes forhold til deres flag finder man på førnævnte skala et sted mellem yderpunkterne, dog nærmere til den anspændte end den afslappede ende.

GG

Baltiske Flygtninge i Danmark

Livet i lejrene.

af Bente Thomsen fortsættelse fra sidste nummer.

De ikke-tyske flygtninge blev i første omgang samlet i lejre afhængigt af deres opholdssted ved kapitulationen og uden hensyntagen til nationaliteterne. Så hurtigt det blev overskueligt - nemlig sidst i maj og begyndelsen af juni 1945 - begyndte DRK (Dansk Røde Kors) at samle flygtningene i lejre efter nationalitet. Dette blev gjort først og fremmest af sproglige grunde, men også for at undgå uoverensstemmelser nationaliteterne imellem. Russerne anbragtes særskilt og aldrig sammen med baltere.

En estisk flygtning, der inden befrielsen havde levet et par måneder på falske papirer i København efter at være flygtet hertil via Tyskland, beretter, at hun henvendte sig på Emdrupskolen, hvor hun havde hørt, at DRK havde en lejr. Forholdene der var kaotiske. Snart blev dog en del baltere, polakker og tjekkere - i alt ca. 700 personer - overflyttet til KB-hallen. I begyndelsen sov mænd, kvinder og børn imellem hinanden på madrasser på gulvet. Men kort efter indflytningen kom en papirfabrikant og afleverede noget pap, og ved hjælp af dette indrettede flygtningene på kort tid små »huse«, så der for første gang i lang tid blev mulighed for privatliv. Væggene spærrede for blikket, men ikke for lyden, så man kunne ikke helt undgå at følge med i naboernes liv. Alligevel var det en forbedring fra tidligere. Mad blev bragt til hallen; der var rigeligt af den, og den var rimelig god - de fleste af flygtningene havde kort forinden oplevet sult, så kravene var ikke så store. Med renligheden holdt man selv justits. Ret hurtigt fik man varmt vand, hvilket affødte nogen kritik udefra, idet sportsfolk i andre haller ikke havde mulighed for at tage varmt bad.

Registrering af flygtningene fandt også sted i lejren, i KB-hallen under medvirken af nogle af de højst estimerede fra hjemlandet, som samtidig kom til at fungere som til-

lidsmænd for flygtningene. I andre lejre foretog det danske politi registreringsforhørene uden nogen tillidsmænds tilstedeværelse. En lettisk flygtning fortalte, at før afhøringen havde flygtningene fået at vide, at krigsfanger og krigsflygtninge kunne regne med at blive sendt hjem, så man gik og spekulerede på, hvordan man skulle betegne sig selv for at undgå at blive hjemsendt. Selve forhøret foregik på tysk, men forhørsrapporten, som flygtningene skulle underskrive, var udfærdiget på dansk, hvilket ikke virkede særlig betryggende for de i forvejen nervøse flygtninge.

Børnene tog opholdet i lejrene pænt. Ret kort tid efter indflytningen i KB-hallen tog flygtningene selv initiativ til at starte undervisning af dem på modersmålet. Stemningen i lejrene var stort set god - »de folk havde været udsat for det, som var meget værre«- men visse begivenheder vakte dog altid et voldsomt røre:

KB-hallen fik den 18. juni 1945 besøg af tre russiske officerer, ledsaget af dansk politi. Officererne opfordrede balterne til at tage hjem under henvisning til, at de var russiske statsborgere. Officererne blev hujet og piftet ud. Efter dette møde var der en del af lejrens beboere, som flygtede til Sverige, fordi balterne frygtede, at Danmark, når den allierede militærmission forlod landet, ikke ville være i stand til at modstå et russisk krav om udlevering af balterne.

På grund af den uro, de russiske officerers besøg i lejrene forvoldte, greb SHAEF (Supreme Headquarters of the Allied Expeditionary Forces) ind og stoppede officerernes møder i lejrene. Personer, der ønskede at repatriere, skulle i stedet selv henvende sig til den russiske militærmission. Den russiske forbindelsesofficer var i øvrigt yderst »disturberet« over, at der i KB-hallen foregik propaganda for at afholde balterne fra at tage hjem. Der sigtedes til aviser og blade af antirusisk indhold, og fra dansk side lovede man at indskærpe det gældende forbud mod propaganda i lejrene, hvilket også skete - »flygtningene fik at vide, at de ikke måtte diskutere politik».

På samme tidspunkt indberettede den russiske forbindelsesofficer til SHAEF, at 2 polske officerer i engelsk uniform og med SHAEF-legitimation rejste rundt til lejrene og frarådede balterne at tage hjem. SHAEF havde nok hørt om de polske officerer, men de tilhørte ikke SHAEF. Man ville dog gerne tale med dem, når de dukkede op. Det forlyder der dog ikke noget om, at de gjorde.

I juli-august 1945 fandt der en række anholdelser sted af ikke-tyske personer, som optrådte i tysk uniform eller bevisligt havde været i SS-formationer. Anholdelsesgrunden var i nogle tilfælde tilhørsforholdet til den tyske værnemagt, i andre tilfælde et »almindeligt« kriminelt forhold så som indbrud, sortbørshandel

I Politiafdelingens akter foreligger et brev af 6. okt. 1945 fra den lettiske legationssekretær i København til Flygtningeregistreringen. Sekretæren gør heri opmærksom på, at han til stadighed modtager breve fra lettiske statsborgere, som ikke kan forstå, hvorfor de er anholdt. »Jeg har allerede klargjort for Dem de forhold, som under denne krig herskede i Letland, og som var grundforskellige fra forholdene her i Danmark. Især hvad angår de lettiske soldater, har jeg skrevet til Udenrigsministeriet og berettet derom, idet jeg samtidig har anmodet om, at disse mennesker kunne blive befriede ... hvor der ikke forefindes nogen kriminel grund for tilbageholdelsen.» Halvanden måned senere indløb til Justitsministeriet en klage fra 33 tidligere tyske soldater af forskellige nationaliteter, som sad fængslede på Sundholm. Af de 33 fængslede var de 13 baltere. De klagede over, at kun en enkelt af de 33 var blevet afhørt efter anholdelsen, og de krævede behandling i overensstemmelse med Haagkonventionen.

Protesterne bar frugt, idet udflytningen af de fængslede begyndte så hurtigt som den 24. nov. 1945, men det må formodes at være den udefra kommende intervention, som har haft den største virkning. På ovennævnte brev fra den lettiske legationssekretær er der den 8. okt. 1946 i Politiaf-

delingen noteret: »Dette er tilsyneladende en af årsagerne til løsladelsen af balter-SS'erne. Vi har, så vidt jeg kan se, ikke mere.« En nærmere opklaring af evt. andre årsager kræver adgang til Udenrigsministeriets akter. Klagen fra de fængslede blev aldrig besvaret. Efter en påfaldende langsommelig sagsbehandling, hvor klagen cirkulerede mellem Justitsministeriet og forskellige politimæssige instanser, blev den henlagt 11. sept. 1946 med den begrundelse, at ingen af klagerne befandt sig på Sundholm mere. De fængslede var blevet flyttet ud i løbet af november og december 1945. De personer, som var anholdt på grund af tysk tjeneste og kriminalitet, blev flyttet til en diciplinær-lejr. Hvor anholdelsen udelukkende var begrundet i tilhørsforhold til værnemagten, fandt overflytning sted til en almindelig tysk eller DRK-lejr, afhængigt af vedkommendes nationalitet.

I efteråret 1945 forløb livet i lejrene forholdsvis roligt, om end lejrtilværelsen begyndte at gå mange på. En del flygtninge var blevet flyttet, fordi lejrene blev omrationaliseret. I forsommeren 1945 havde man ofte skaffet indkvartering, som ikke egnede sig til vinterbolig, så hen på efteråret måtte man til en del mennesker finde noget andet.

Beklædning var et problem for mange flygtninge. Englænderne stillede 4.000 tyske uniformer til rådighed til fordeling blandt de allierede flygtninge. Via UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) indløb en del tøj, som uddeltes i lejrene, men hvad pasform angik, var klædestykkerne ikke altid ideelle. Seks unge lettiske mænd, som delte værelse i en lejr, kunne tilsammen skrabe nogenlunde pænt tøj sammen, så en af dem ad gangen kunne være bekendt at gå i byen. Heldigvis var flygtningene indstillet på gensidigt at hjælpe hinanden.

Flygtningene modtog 5 kr. om ugen i lommepenge. Det var dem ikke tilladt at tage arbejde med undtagelse af nogle enkelte, der mod en betaling på 2 kr. om dagen kunne beskæftiges ved lejrenes drift, men en del arbejdede alligevel illegalt og ofte underbetalt. Lejrlederne var i de fleste tilfælde

udmærket tilfredse med, at flygtningene på den måde fordrev tiden på fornuftig vis, og lagde ingen hindringer i vejen. Først i juni 1946 blev der åbnet mulighed for at give allierede flygtninge arbejdstilladelse til erhverv, hvor der efter Arbejds- og Socialministeriets skøn forelå en udtalt mangel på arbejdskraft - i praksis blev det landbrug, gartneri, husarbejde og rengøring.

I 1945 blev der hverken fra dansk eller allieret side taget initiativ til undersøgelse af balternes forhold og evt. tilknytning til den tyske værnemagt, hvilket for en del nok skyldtes en overvældende arbejdsbyrde i Politiafdelingen, men næppe er helt uden sammenhæng med, at der i Sverige i november og december 1945 var en voldsom ophidselse over den bebudede udlevering af de baltiske legionærer. Sagen blev opmærksomt fulgt også af de baltiske flygtninge i Danmark. Da legionærene blev udleveret, følte det som et slag. »Man mistede håbet om retfærdighed«. Flygtningene blev grebet af en naturlig angst for, at noget tilsvarende skulle finde sted i Danmark og diskuterede, hvordan man kunne modsætte sig det.

I februar 1946 fandt en begivenhed sted, som bragte balter-spørgsmålet op til behandling. Den 15. feb. 1946 henvendte lejrlederen fra DRK-lejren i Fakse Ladeplads sig til Flygtningeadministrationens Politiafdeling for at meddele, at nogle håndværkere ved istandsættelsesarbejde i lejren i et skjul under gulvet havde fundet en kuffert indeholdende en tysk uniform og et camouflaageovertræk. Desuden fandtes en tegnebog med nogle fotografier samt nogle tyske hæderstegn. Visse af de affotograferede personer befandt sig i lejren. Politiafdelingen iværksatte straks en undersøgelse, og alle værnepligtige mænd i lejren blev afhørt. Der blev optaget rapport i alle de tilfælde, hvor den afhørte havde tilhørt den tyske værnemagt eller kunne oplyse noget af interesse - i alt 55 personer. Samtlige, der havde gjort tjeneste i de tyske rækker, var lettiske statsborgere. Letterne blev indrullerede enten i den lettiske legion eller i Baubataljon. 35

af de afhørte tilhørte legionen, 8 havde været i Baubataljon. Legionen var ren lettisk og modtog kun de personer, som var bedst egnede til krigstjeneste. Baubataljonen bestod af de yngste, de ældste og personer, som på grund af legemlige skavanker ikke egnede sig til almindelig krigstjeneste. Baubataljonen blev anvendt til arbejdstjeneste og ikke sendt til fronten. Letterne kunne melde sig frivilligt til tjeneste i 1941 og 1942, senere blev de tvangsudskrevet ved mødebefaling gennem Arbeitsamt eller det tyske politi. Legionen var underlagt Waffen-SS. Legionærerne bar tysk uniform med SS-mærke på kravespejlet. I huen bar de i begyndelsen Totenkopfmærket, men senere pillede mange legionærer Totenkopfmærket af og anbragte det lettiske mærke, en opgående sol, i stedet. Legionærerne fik normalt ikke deres blodtype tatoveret på overarmen, kun enkelte, som sårede var blevet indbragt til lazaret, havde fået det.

Med en enkelt undtagelse var ingen af de afhørte i besiddelse af papirer, som kunne oplyse noget om deres nærmeste fortid. Dette var en væsentlig hindring ved undersøgelsen

af flygtningenes tidligere forhold, idet specielt de suspekterede var motiverede for at tilintetgøre deres dokumenter. De fleste af de i Fakse Ladeplads afhørte var kommet til Danmark som sårede med en el-

ler anden form for lazaretttransport. Dette var en acceptabel forklaring på manglende legitimation, idet det lettiske pas var blevet dem frataget ved indtræden i hæren, og den tyske Soldbuch blev inddraget ved indlæggelse på lazaret. Omstændighederne var derfor mest mistænkelige for personer, som hævdede ikke at have været i tysk tjeneste, men samtidig ikke var i stand til at fremvise papirer af nogen art. Ved afhøringen vedkendte de fleste sig et tilhørsforhold til enten legionen eller Baubataljon. Ejermændene til den fundne kuffert og tegnebog begrundede, hvorfor de havde skjult tingene. Kuffertens ejermand forklarede, at »han og hans kammerater med naturlig opmærksomhed havde fulgt balternes skæbne i Sverige. Da disse blev sendt af sted, fik lejren, han befandt sig i, besked på, at der ville komme en russisk kommission på besøg. Letterne fik den opfattelse, at de stod for en snarlig hjemsendelse. Som følge heraf tilintetgjorde de beviser på deres tyske tjeneste, som de endnu var i besiddelse af. Billedernes ejer fortalte tilsvarende, at han var bange for at have billederne, hvis den russiske kommission fandt på at foretage en nærmere undersøgelse. Han havde ikke tilintetgjort billederne, fordi han gerne ville have dem til erindring.

Politiafdelingen foretog sig umiddelbart efter afhøringerne ikke yderligere i sagen. Den 21. feb. 1946 - samme dag, som afhøringerne fandt sted - bragte »Socialdemokraten« en artikel om sagen med overskriften: »Fantastisk affære blandt flygtninge i Fakse Ladeplads«. Det blev heri fremhævet, at den lokale befolkning var utryk ved at have flygtningene iblandt sig. Sagen faldt dog hurtigt til ro, fremskyndet af en udflytning af flygtningene fra Fakse Ladeplads til lejre i Køge og Ålborg.

Fortsættelse følger i næste nummer eller gå ind og læs på :

<http://tidsskrift.dk/visning.jsp?markup=&print=no&id=75834>

LN

Det arabiske forår og den europæiske vinter

af Vaira Vīke-Freiberga

Uddrag af kronik 12.1.12 i Politiken

Syd for Middelhavet brød det arabiske forår frem til hele verdens overraskelse med sit pludselige krav om magt til folket og sin vision om at give folket nyt håb og fremtidsperspektiver. Nord for samme hav, i Den Europæiske Union, trak det europæiske efterår's skyer truende sammen i form af en vakkende euro, en stadig dybere gældskrise og forkrøblede udsigter til økonomisk vækst.

Men i den arabiske verden skete det i den sikre overbevisning om, at det stod i folks magt at forandre tingene til det bedre. Inden for EU var det vigtigste formål med de spredte protester åbenbart for enhver pris at klynge sig til tingene, sådan som de havde været hidtil. Når nogen råbte op, var det i protest over, at folk risikerede at blive frarøvet privilegier. Det var ikke, hvad vi havde forestillet os, da det blå flag med de gule stjerner blev hejst side om side med vores eget nationalflag i hjertet af Letlands hovedstad, Riga. Det var en solrig forårsdag, 1. maj 2004, og den forsamlede folkemængde havde ikke følt en lignende begejstring og et lignende håb, siden det massemøde i 1989, da 100.000 demonstranter påkaldte sig retten til deres egne nationalsymboler med et hav af forbudte rød-hvidrøde flag, der vajede i vinden. Vores bruttonationalprodukt blev ved med at stige, lønningerne steg, vi oplevede et byggeboom, og stemningen var præget af optimisme. Efter 50 år, hvor folk havde boet i boligkollektiver, ønskede folk naturligvis at købe deres egen lejlighed eller betale af på deres egen bolig. I tv-reklamer lokkede skandinaviske banker hver dag folk med at optage

lettilgængelige lån til boliger, nyt tøj eller endda ferierejser til sydlige himmelstrøg.

Så kom finanskrisen, og efterhånden som krisen berørte stadig flere lande, begyndte selve EU's enhed at blive flosset i kanten. De tre musketerers motto - en for alle og alle for en - blev mindre og mindre populært. Europæerne var ved at blive trukket ned i en gældsspiral. Men samtidig opdagede de, at det kun var et ganske tyndt lag fernis af solidaritet, fælles mål og samarbejde, som havde dækket et kludetæppe af modstridende interesser, egoistiske aftaler og snæversynet nationalisme.

Selve forestillingen om Europas enhed blev sat på en hård prøve og viste sig at være en mangelvare.

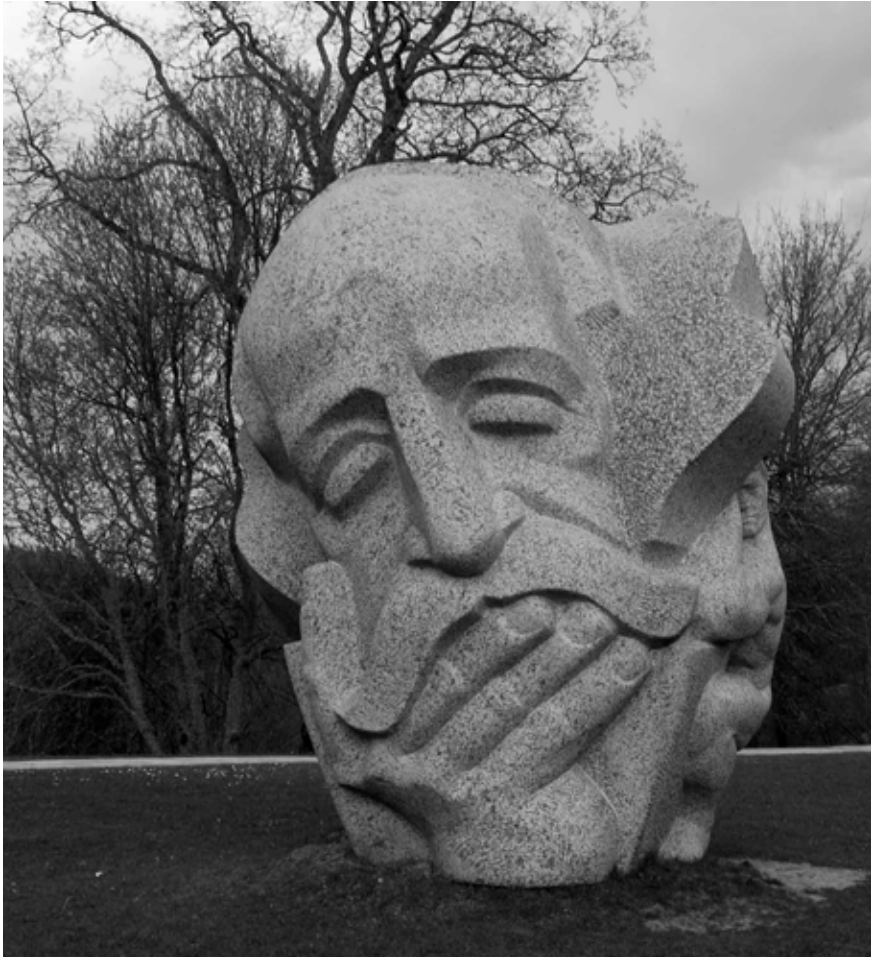
Når det kommer til at analysere årsagerne til EU's forfald, var det forbløffende at se, hvor mange avisartikler i Vesteuropa der vendte tilbage til den gamle travet om, at de mange udvidelser af unionen siden 2004 skulle være årsagen til alle Europas trængsler.

Selv jeg, der så længe har været en brændende fortaler for den europæiske drøm, begynder at mærke, hvordan følelserne for EU kølnes.

Når Letland i de seneste syv år havde modtaget en chokerende lav støtte i forhold til alle andre medlemslande, hvor vovede landet så at foreslå det ændret i de kommende syv år og videre frem? Letterne måtte ydmygt kende deres plads og være taknemmelige for 20-30 euro oven i hatten.

På EU's skævvredne indre marked opgiver stadig flere lettiske bønder at overleve. De emigrerer i stort tal og leverer billig arbejdskraft til ældre medlemslande, mens vidtstrakte lettiske landbrugsområder enten ligger brak eller opkøbes billigt af driftige danskere, der bygger enorme svinefarme på dem (og i visse tilfælde stadig nyder godt af den 'historiske støtte' hjemmefra).

Hvad er EU, når det kommer til stykket: et forum for kammerateri, studehandler og skummel lobbyisme eller et værdigt mødested for suveræne stater, som hylder de samme principper om åbenhed, fairness og retfærdighed? Vi får se.

Stensulptur fra Dainu Hill parken i Sigulda

Dainu Hill - skulpturhave er dedikeret til lettisk folkløse. Den blev oprettet i 1985 til ære for Krišjānis Barons (1835 - 1923), der opsamlede og systematiserede folkeviser. Dainu Hill blev symbol på national uafhængighed. Flere år hver lørdag og søndag kom tusindvis af folkløse grupper i Turaida for at synge folkesange.

Korte Nyheder

Klip fra Latvian Institute news

Medlemmer af Saima understreger behovet for at reformere EU's landbrugspolitik

Onsdag den 22. februar under mødet med Sandra Kalniete og James Nicholson, diskuterede medlemmer af Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, hvordan man kan reformere den fælles landbrugspolitik for Den Europæiske Union (EU). Medlemmerne af Saima understregede behovet for at finde en mere rimelig måde at fordele penge fra EU's landbrugsfonde fra 2014.

”På alle politiske niveauer, vil Letland kæmpe for sine interesser med hensyn til den næste flerårige finansielle ramme ved at understrege, at EU's direkte betalinger til landbruget burde være lige for alle. Vores krav er baseret på et grundlæggende princip i Den Europæiske Union, nemlig at sikre fair konkurrence mellem medlemslandene” påpegede Zanda Kalniņa-Lukaševica, formand for Europaudvalget i Saima. I 2011 vedtog både Saima og Europaudvalget erklæringer, der kræver en løsning med hensyn til den ulige fordeling af direkte betalinger. Udvalget påpegede i sin erklæring, at omkostningerne ved landbrugsproduktion i forskellige EU-medlemsstater er ens, og derfor vil man ikke tolerere yderligere væsentlige forskelle i de direkte betalinger afsat til landbrugerne i de forskellige EU-medlemsstater også efter 2013.

Europa-Parlamentet (EP) er aktivt involveret i forhandlingerne om EU-budgettet for 2014-2020 ved at udarbejde udtalelser om de politiske principper og værktøjer til at gennemføre dem. MEP Sandra Kalniete bemærkede, at næsten alle medlemmer af Udvalget for Landbrug og Udvikling af Landdistrikter er utilfredse med det oprindelige forslag fra Europa-Kommissionen og ønsker at sikre en mere gennem-

sigtig fordeling af midlerne til udvikling af landdistrikterne, reducere omkostningerne til administrative procedurer og en højere minimumsgrænse for direkte betalinger.

Billeder fra mødet kan ses på:

<http://www.flickr.com/photos/saeima/sets/72157629061866042/with/6919943219/~~V>

Regeringen er enig om behovet for e-valg, og et vælgerregister til parlamentsvalg

Den 27. februar vedtog Letlands regerende koalition i princippet behovet for at indføre en mulighed for elektronisk stemmeafgivelse og at anvende registret over vælgere også i tilfælde af almindelige valg.

Det betyder, at folk bliver nødt til at stemme på et bestemt valgsted tættest

på den officielle bopæl som anført i registret over vælgere, som er den procedure, der allerede gælder for kommunale valg og til Europa-Parlamentet i Letland.

Anvendelse af registret over vælgere vil have flere fordele, herunder færre muligheder for valgsvindel og lettere afstemningsprocedure for lettiske borgere, der bor i udlandet, hvis de ønskede at stemme via mail.

Kommission mod Racisme og Intolerance udgiver rapport om Letland

Den 21. februar offentliggjorde Europarådets Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI) sin fjerde rapport om Letland. ECRI udarbejder regelmæssigt sådanne rapporter om alle Europarådets medlemslande.

ECRI konkluderer i sin rapport, at siden offentliggørelsen af den foregående rapport om Letland den 12. februar 2008, er der gjort fremskridt på en række områder. Samtidig, henleder Kommissionen opmærksomheden på, at yderligere skridt skal tages på en række områder. ECRI rapporten in-

deholder en række anbefalinger til de lettiske myndigheder, hvoraf tre bør prioriteres højt, herunder følgende: Ombudsmandens kontor bør udstyres med tilstrækkelige midler og menneskelige ressourcer, og tilgængeligheden af denne institution i forskellige sprog og i de forskellige regioner i Letland bør forbedres; der bør være fokus på politiske retningslinjer for skabelsen af et åbent og integreret samfund, og endelig skal der være opmærksomheden mod situationen for romabørn.

Ved en folkeafstemning stemte 74,8% imod at gøre russisk til det andet officielle sprog

Den 18. februar afviste et overvældende flertal af vælgere, at gøre russisk til Letlands andet officielle statssprog ved en folkeafstemning.

Der blev afgivet 273.347 stemmer for og 821.722 imod forslaget. Lettisk er således fortsat det eneste statssprog i Letland.

Som sammenligning viser en statistik:

Andelen af lettere i den samlede befolkning er steget fra 57,7% i 2000 til 62,1% i dag. Andelen af russere er reduceret fra 29,6% i 2000 til 26,9% i 2011. Bellarusianere er gået fra 4,1% til 3,3%, ukrainere fra 2,7% til 2,2%, og polakkerne fra 2,5% til 2,2%. En tilsvarende tendens ses ved de andre mindre minoriteter.

Fakta om citizens/nationality

Kirsten Gjaldbæk:

Når man ikke er lettisk statsborger af "Nationalitet Lette" regnes man normalt ikke for lette. Letland har såvidt jeg ved stadig den administrative procedure, med at man selv angiver sit tilhørsforhold på officielle papirer. Der vil stadigvæk være personer, som angiver at være russere, selv om de har erhvervet lettisk statsborgerskab.

Det tricky for de russisksprogede, som har været mere end 20 år i Letland, er, at de havde Sovjetunions statsbor-

gerskab, og det findes ikke mere! Hvis de ikke har ansøgt om og fået lettisk statsborgerskab er de "non citizens", et juridisk begreb, der blev opfundet til lejligheden for at de ikke skulle rubriceres som statsløse! De har fast opholdstilladelse i Letland, kan rejse ud og ind, men har ingen rettigheder mht valg. Disse russere kan vælge at blive russiske statsborgere, men så har de ikke længere fast opholdstilladelse i Letland. "Non citizens" skal så vidt jeg ved ikke have visum for at tage til Rusland, når de har defineret sig som "Nationalitet russer", hvorimod folk med lettisk pas skal have visum.

Ieva Grūbe, den Letiske Ambassade:

Regarding the statistics on the opposite page, "Latvians" are not the citizen passport holders, "Latvians" means by nationality. There are also many Russians with citizen passports. So, in the table where it states- Latvians, Russians, Belarusians, Ukrainians, Poles- it's not about citizenship, it means nationalities living in Latvia.

Non- citizens you can't find in the table. There are 319 267 or 14.35 % non- citizens in Latvia.

At the moment only children until 18 can have two citizenship. There are discussions regarding double citizenship in Latvia, but it won't be possible to have citizenship of Latvia and of Russia. It would course lot of troubles.

Lettisk PM beder ministerierne om at udarbejde et samfundskonsolideringsforslag

Letlands premierminister Valdis Dombrovskis har beordret ministerierne til at udarbejde forslag til, hvordan samfundet kan konsolideres.

"Jeg har givet en række opgaver til ministerierne med at vurdere en række spørgsmål og vurdere i hvilke retninger det er nødvendigt at arbejde for at styrke samfundet," Dombrovskis forventer, at de forslag om at etablere muligheder for at lære det lettiske sprog og en borgeruddannelse, der

ville give mulighed for at lære om grundlaget for den lettiske stat og dens kultur vil blive vedtaget. Det er også nødvendigt at opbygge og vedligeholde kontakter med de af Letlands borgere, der har forladt landet.

Spørgsmålet er blevet presserende i Letland efter sidste uges folkeafstemning om statsproget, der afslørede en alvorlig splittelse i Letlands samfund.

Harmony Center laver lovudkast til at gøre den russisk-ortodokse jul til en helligdag

Den venstreorienterede pro-Rusland Harmony Center fraktion i det lettiske parlament har udarbejdet lovændringer, der vil gøre den 7. januar, den dato hvor russisk-ortodokse troende fejrer jul, til en helligdag i Letland.

PM: Ingen tegn på, at Letlands 2012-budget kræver yderligere konsolidering

På dette tidspunkt er der ingen tegn på, at Letlands 2012-budget har behov for yderligere konsolideringstiltag, sagde Letlands premierminister Valdis Dombrovskis i et interview.

Letland øger eksport af skovprodukter med 15,7 % i 2011

Sidste år, eksporterede Letland for EUR 1.671 millioner af

Fortsættelse af Korte Nyheder på side 29

Generalforsamling

Brønshøj, den 1.3.2012

Indkaldelse til ordinær generalforsamling i Foreningen Danmark-Letland

Mandag den 30.april kl. 19.00
i "Kulturhuset Kilden", Nygårds Plads 31, Brøndbyøster
Offentlige transportmuligheder: bus 22, bus 13 eller S-tog:
Brøndbyøster St.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Det reviderede regnskab
4. Forslag fra bestyrelsen
5. Forslag fra medlemmer (skal jfr. vedtægterne være indsendt skriftligt inden 15.februar, ingen modtaget)
6. Fastsættelse af kontingent
7. Valg af medlemmer til bestyrelsen
På valg er Lis Nielsen og Jytte Helio (begge villige til genvalg), Darta Caunite er flyttet og i stedet opstilles Åse Lundby .
8. Valg af 2 suppleanter til bestyrelsen
På valg er Helge Andersen og Elina Sørensen (hun ønsker ikke genvalg).
9. Valg af revisor,
På valg er Thomas Wedeby, og revisorsuppleant Anita Rand Jørgensen, begge villige til genvalg)
10. Eventuelt

Foreningen Danmark-Letland holder **generalforsamling fra kl. 19.00 til 20.00.**

Husk, at kun medlemmer, der har betalt kontingent for år 2012, har *stemmeret* ved generalforsamlingen.

Kl. 20.00 er der spisning af smørrebrød (der skal skriftlig bestilling forud, stk. a' 30.00 kr). 1 stk drikkevare incl. Desuden serveres der kaffe og lidt sødt for 10 kr pr. person

Derefter er der lejlighed til at høre Virginia Kazeks i samtale med Kirsten Gjaldbæk om "Ankomst til Danmark i 1940erne". Der bliver mulighed for at stille spørgsmål til emnet.

Vi synger nok også et par lettiske sange.

Tilmelding til spisning på nedenstående slip, der sendes pr post eller mail til Helge Andersen, Humlemarkvej 17, 2605 Brøndby, mail: ingeoghelge.andersen@gmail.com, senest den 25.april 2012.

På bestyrelsens vegne

Kirsten Gjaldbæk

Jeg tilmelder mig herved til fællesspisningen ved generalforsamlingen den 30.april 2012, og ønsker

_____stk smørrebrød a 30 kr, som betales i forbindelse med spisningen

NAVN _____

Announce

I sommersæsonen vil det lettiske, nationale flyselskab airBaltic forøge antallet af fly til/fra Billund for at gøre det mere attraktivt at rejse via North Hub Riga til og fra selskabets 60 destinationer i Baltikum, Finland, mellemøsten, Rusland og CIS. Martin Gauss, CEO i airBaltic: “Danmark er et vigtigt marked for airBaltic. I forhold til Billund vil vi øge frekvensen til daglige afgangene”.

airBaltic vil øge sin Riga-Billund service til 7 ugentlige fly, ”dette giver mange muligheder fra Billund, blandt andet til Helsinki” siger salgsschef i Danmark, Jan Nielsen. Endvidere oplyser han at airBaltic netop har modtaget prisen som næstmest præcise europæiske regionale luftfartsselskab af FlightStats, med 9 ud af 10 fly til tiden! www.airBaltic.com

skovbrugsindustriens produkter, det er en stigning på 15,7 procent i løbet af et år.

Eksport af træ og træprodukter, voksede med 14,9 procent fra året før og tegner sig for 86,9 procent af den samlede lettiske eksport af skovprodukter sidste år.

Lettiske Producentpriser i januar voksede 7,1 %

I januar 2012 voksede de lettiske producentpriser 7,1 procent fra januar 2011.

Ifølge det Riga-baserede pr firma Newswire, steg producentpriserne for varer der sælges på hjemmemarkedet i januar 2012 med 9,4 procent på et år, mens producentpriserne for eksportvarer voksede 4,1 pct.

Ambassadør i Grækenland: Letland er et positivt eksempel på overvindelse af krisen

Den græske ambassadør i Letland, George Chatzimichalakis, udtalte under en samtale med premierminister Valdis Dombrovskis, at Letlands erfaring med at bekæmpe krisen er et eksempel for andre lande. Statsministeren bekræftede at Letland er rede til at yde ekspert støtte til Grækenland med hensyn til at overvinde den finansielle krise.

Embedsmænd erkendte, at produktionsudvikling, økonomisk vækst og investeringer er faktorer, som er nødvendige for ethvert land der vil vende den finansielle krise. Letland har været hurtigt til at vende tilbage til vækst og genvinde tilliden på de finansielle markeder, men for at undgå fortidens fejl, er staten nødt til at fortsætte gennemførelsen af en stram finanspolitik, siger Dombrovskis.

Det lettiske ungdomskor Kamer fremfører et nyt repertoire kaldet "Måne sange"

I fortsættelse af deres seneste tradition med at udgive nye tematiske programmer, vil Kamer ungdomskor fremlægge et nyt program, "Måne sange," i Magna Aula på Letlands Uni-

versitet den 25. og 26.februar. Sinfonietta Riga kammerorkester og solisterne Armands Siliņš og Janis Kurševs vil slutte sig til koret ved den lettiske premiere på Carl Orff, Der Mond (Månen) udført af Maris Sirmais.

Bagefter vil der være 10 nykomponerede stykker af lettiske komponister over temaet månen.

Carl Orff's komiske opera Der Mond blev skrevet af den berømte tyske komponist, da han blev inspireret af brødrene Grimms eventyr. Det er en historie om fire unge fyre, der opdager månen hængende i en gren på et træ i en anden landsby, de stjæler den og giver den til deres egne folk. Som tiden går, og de nærmer sig deres død, beder mændene om, at hver af dem får en fjerdedel af månen med i deres kister, så de kan bringe lys og lykke til efterverdenen. Da Peter fra himlen ser dette tager han månen væk og hænger den på himlen for alle kan se den. Det vil være første gang denne opera er iscenesat i Letland. Link: www.kamer.lv.

Kunstindustrimuseet udstiller historiske og moderne genstande

Fra 15. februar til 1. april fremviser Kunstindustrimuseet et udvalg af forskellige lys objekter, der blev skabt i det tidlige 20. århundrede og frem til i dag. Udstillingen har til formål at vise forskellene i lysopfattelse i vores sind og liv og afsløre de stilistiske særegenheder og æstetiske idealer for hver periode for sig. Den beskæftiger sig også med eksperimenter inden for belysning og anvendelse af materialer. Sammen med funktionelle lette genstande til daglig brug, vises pragtfulde genstande af kunsthåndværk, unikke kunstværker og gode produkter af industrielt design, der vises malerier,

fotos og arbejder i tekstilmaterialer, der fremhæver lysets dominerende virkning. En af de mest interessante objekter i showet er den

store lampe The Great 1, som er en kreativ forvandling af den klassiske bordlampe L-1, skabt helt tilbage i år 1927 af selskabet Luxo. Talrige seere af udstillingen vil formentlig huske den som stor lampe og lille lampe fra kortfilm produceret af filmstudiet Pixar.

Link: www.lnmm.lv.

Et flertal af Letlands virksomheder planlægger at øge antallet af ansatte, og lønnen i 2012

De fleste af selskabslederne i Letland har i år planer om at øge lønninger og antallet af medarbejdere, ifølge en undersøgelse udført af Fontes forskning.

Riga, skal være vært i 2014 for verdensarrangementet Choir Games

Den lettiske hovedstad Riga vil være vært for World Choir Games i 2014, samme år, som Riga også vil være europæisk kulturhovedstad 2014.

World Choir Games med deltagelse af 20.000 sangere vil blive afholdt i Riga i to uger i juli 2014 og det forventede antal udenlandske tilskuere er 5000.

Rigas program for begivenheden Europæisk Kulturhovedstad 2014 kaldes "force majeure" med en række arrangementer som er planlagt i løbet af året.

Den lettiske regering sigter mod at øge sundhedsbudgettet til 4,5% af BNP i 2014

Letlands sundhedsvæsenets budget skal øges med mindst 0,25 procent af BNP om året, så det når 4,5 procent af BNP i 2014 og dermed er tættere på EU-gennemsnittet. Regeringens handlingsplan blev godkendt den 7. februar.

Riga Cityråd overvejer ekstra hensættelser til gratis lettisk sprogundervisning

Rigas byråd vil overveje ekstra bevillinger til de gratis lettiske sprog klasser, da det har vist sig, at der er stor efterspørgsel efter sådanne klasser, fortalte Laila Ivana, en talskvinde for den lokale myndighed i den lettiske hovedstad. Ifølge det Riga-baserede Newswire har Rigas byråd allerede fået bevilget 65.000 lats (EUR 92.500) til gratis lettiske sprog klasser i år, hvilket betyder, at 1.130 indbyggere i Riga vil være i stand til at lære det lettiske sprog i de klasser, der finansieres af lokale myndigheder. Men, interessen for gratis sprog klasser i lettisk viste sig at være meget høj - der var ingen ledige pladser tilbage allerede på andendagen efter at kommunen begyndte at modtage ansøgninger fra potentielle studerende.

MFA (Ministry of Foreign Affairs) fordømmer på det kraftigste en udstilling på Museum for nyere historie i Rusland

Statens Museum for moderne historie i Rusland har opstillet en udstilling med titlen Barndom i fangenskab: Skæbnen for

børn tvunget væk i Letland, 1943-1944. Udenrigsministeriet fordømmer udstillingen, og betragter det som en ondsindet historieforfalskning, en vildledende begivenhed iscenesat med henblik på propaganda. Dette understøtter de kræfter, hvis mål det er at forhindre en normalisering af de lettisk-russiske relationer.

Arrangøren af udstillingen, Aleksandr Dyukov, direktør for Fonden for den Historiske Hukommelse, oprettet i 2008, er igen kommet frem med åbenbaringer med slagside. Allerede tidligere i sine artikler, har Dyukov forsøgt at dokumentere, at Stalin-Hitler-pagten og dens protokoller havde været nødvendige, besættelsen af de baltiske lande aldrig fandt sted, og barbariske deportationer af de baltiske folk havde været berettiget. Det er klart for dem, der er virkelig interesseret i begivenhederne i denne tragiske historie, at hverken den nævnte udstilling eller Dyukovs aktiviteter har noget med sand videnskabshistorie at gøre.

Medlemskab af det mellemstatslige udvalg mellem Letland og Rusland godkendt

Den 31. januar godkendte ministerrådet medlemskabet af Letlands og Ruslands, mellemstatslige kommission for økonomisk, videnskabelig, teknisk, humanitær og kulturelle samarbejde. Kommissionen vil blive ledet af udenrigsminister, Edgars Rinkēvičs. Hidtil, er kommissionen blevet ledet af finansministeren og ministeren for økonomi. Kommissionen er et vigtigt instrument til at lette samarbejdet mellem Letland og Rusland.

Puccinis La Bohème vender tilbage til den lettiske National Opera

Efter nogle års pause, vender Puccinis mesterværk, operaen La Bohème tilbage, og vises af den lettiske National Opera, med den første forestilling 17. februar. To andre opførelser finder sted den 11. marts og 7. april.

Rite Nyt

Teater i naturen, engle følger bedstefar på vej!

Så har der igen været valg i Letland, det skrev vi også sidste år. Denne gang krævet af 94 % af vælgerne efter at præsidenten havde underkendt parlamentets beslutning om, at nogle oligarker i parlamentet ikke kunne retsforfølges. Det kan konstateres, at de demokratiske spilleregler fungerer, når de er i rette hænder. Præsidenten blev herefter smidt af ved det efterfølgende præsidentvalg i parlamentet, men han oprettede så sit eget parti, der blev et af de største. En nylig afholdt folketælling viste, at befolkningstallet er gået 13 % ned eller godt 300.000 tilbage siden sidste tælling i 2003.

På Rite Højskole har 2011 igen været travlt med aktiviteter spredt ud over året. Jeg bladrer i kalenderen: Vi havde to gode årsmøder i Kollund og Ålholm, hvor vi bl.a. vedtog vedtægtsændring, der er et hængparti omkring opløsningsparagraffen, som vi tager op på mødet igen i år. Vi har et fortrinligt samarbejde med foreningen Danmark-

Letland med fælles projekter, blandt andet vores Seniorer i Skolen projekt. I den forbindelse havde vi 3 uger i april 4 seniorer fra Paarup skole i Odense boende på Rite og de arbejdede hver dag som senior volontører på Nereta skole. Det var sidste del af et udviklings-projekt under EU. Vi forsætter nu med et nyt projekt, hvor vi udarbejder en håndbog over de erfaringer, vi har haft med Seniorer i Skolen. Dette projekt er støttet af Nordplus og varer frem til 2013.

Besøg

8. april fik Rite Højskole besøg af den danske ambassadør, Per Carlsen, i bil med blå plader og dannebrog! Det var hyggeligt og prisværdigt, at han var kommet helt her ud til denne østlige forpost.

Få dage efter at seniorerne havde forladt os i maj, havde vi seminar med deltagelse fra alle de nordiske lande plus Færøerne. Så der blev sat 6 flagstænger op og hvert land medbragte et flag fra eget land. Det så flot ud. Vi er deltagere i dette projekt støttet af Nordisk Ministerråd med titlen ”syv online værktøjer til evaluering af undervisningen.

Og således er vi fremme ved 4. juni med generalforsamling på Rite Højskole. Der var ikke helt så mange deltagere som sidste år, men hyggelig og god atmosfære med få udskiftninger i bestyrelsen. Fra dansk side er det fortsat Lis Hazel Nielsen og Åse Lundbye.

Kurser

Sommerens kurser indledtes med børneanimationskursus fra 26. juni og en uge frem. Fuldt hus og med Lolita Steinberga, som kompetent leder. Håndarbejdskurset for de lokale kvinder fandt sted den efterfølgende uge også med mere end fuldt hus. Tak til undervisere danske som lettiske.

Så var der en pause, men allerede fra den 16. juli gik det løs igen. Vi havde fået Peter Thybo Sørensen fra Hvidovre til at instruere i Comedia del Arte. Han kunne ikke lettisk og eleverne kunne ikke engelsk, men det var en fryd at se, hvordan det hele alligevel lykkedes. De store elever var meget gode til at oversætte for de små, og Peter var særdeles dygtig til at visualisere replikker og hensigter.

I november tilbød Conny Rasmussen at holde et kursus i at flette tasker og hækle sjaler, som kvinderne var meget glade for. Tak! Samtidig var der et kursus i animation for 5 lettiske lærere.

I november tilbød jeg madlavningskursus, det havde jeg annonceret på generalforsamlingen til stor morskab for kvin-

derne. Første gang kom der kun Jesper Jundbye, som er dansker. Anden gang kom en lette i følgeskab af sin kone og en lettisk lærerinde, som sad og ventede, mens han lavede mad. Tredje gang kom to letter helt alene! Men den ene skulle lige ringe hjem til sin kone for at høre, om det nu var den rigtige måde, jeg lavede pizzadej på. Så nu er der en pause i madlavnings-kurserne!

Så har vi i efteråret haft datakursus for pensionister en gang ugentligt, idet flere ældre gerne vil maile og skype med børnene, som arbejder i udlandet. Det er også derfor flere har vist interesse for at lære mere engelsk.

Bygningen

Vi troede, at vi skulle rive den gamle lærerbolig ned, men da vi fik pillet pudset af bygningen, viste det sig at der var store bjælker inden under. Så nu er der blevet lagt tag på boligen og muret ny skorsten og i flere af rummene er gulvet blevet gravet op og der er støbt cementgulv. Måske ender det med at blive et helt godt turisthus, hvis I skulle få lyst.

Ting og sager

Hver gang jeg kører til Letland fylder jeg bilen op med mange ting – brændeovne, tøj, møbler, tv, pc mv. Et af de faste indslag er loppemarkedet en gang om året på Strandmarks-have Plejehjem. Der er altid gode ting at komme efter og vi indretter turene derefter. Tak til jer. Jeres ting gør lykke.

18. november

18. november er noget særligt. Ikke bare fordi det er min fødselsdag, men fordi det er Letlands Nationaldag. Det markeres i Danmark bl.a. ved kransenedlæggelse på

Hat lavet af ahornsblade fra sommer kurset

Vestre kirkegård ved mindesmærket for letter. I mange år blev talen holdt af Gvido Grivalds, fra foreningen Danmark-Letland. Han var en af de sidste der forlod Letland før Sovjethæren kom ind i landet. Men Gvido døde i årets løb og med ham er en levende legende borte. Nu fejres dagen med den lettiske ambassadørs tale og med præsidentens tale på storskærm. På denne dag samles danskere og letter ved monumentet og bagefter til festlig sammenkomst i Brøndby i København.

Christiania

Så skal der jo altid prøves noget nyt. I ved, at vi gennem mange år har solgt lidt sokker og keramik til årsmøderne. I år slog Lis Nielsen til og det lykkedes at få en stand på Christianias Julemarked. Derfor blev der sat turbo på strikkeriet hos de damer, vi kender i Rite området, der blev strikket sokker, vanter og håndleds – og benvarmere. Det gik rigtig godt og vi var mere end ti folk, en del fra støttekredsen, der skiftedes til at stå i bod i de 14 dage markedet varede. Også her en stor tak til de implicerede.

Annija

I år har støttekredsmedlemmer været udsat for et tragisk dødsfald. Annija blev påkørt og dræbt af en bil i maj måned, hun blev kun 14 år. Annijas mor har arbejdet på Rite Højskole i 1995. Hele støttekredsen kondolerer og med særlig tak for jeres donation efter begravelsen. Æret være Annijas minde.

År 2012 på skolen:

Vi fortsætter vores projekter, og foreløbig starter vi med sommerkursus for kvinder i juli, hvor alle danskere er velkomne, så er der teaterkursus, børnekursus i animation, engelskkursus og et træskærerkursus i august måned, hvor I kan deltage. Ring 403 12345 eller mail nbendix @ mail.dk eller gå på hjemmesiden www.ritetautskola.org og se mere.

Gode Letlands hilsener Niels Bendix Knudsen

Syng julen ind i Avedøre Kirke

Fra Birgit Møller-Kristensen har vi modtaget dette indlæg. Hun var til julekoncert i Avedøre Kirke den 8. december 2012 og skriver følgende:

Det var med store forventninger at vi gik til julekoncert i Avedøre Kirke, der var tre kor, der skulle synge julesange og salmer fra hele verden.

De tre kor som sang, var Avedøre Kirkes pigechor, Avedøre-koret, og Københavns Lettiske kor.

Alle sang under kyndig og meget dygtig ledelses af Avedøres Kirkes organist, som er lette nemlig: Wents Reinbergs.

Kirken var fyldt, og jeg hørte mange lettiske stemmer rundt omkring. Det var ganske dejligt, og en skøn stemning af forventninger til den oplevelse der lå forud.

Og vores forventninger blev til fulde indfriet. De sang alle meget smukt, men det var efter min bedste mening det lettiske kor, der sang smukkeste og høstede størst bifald. Dejlig at det er accepteret at man må klappe i kirken nu om dage! Programmet var fællessang og julesalmer fra hele verden.

Og som noget nyt for mig, var salmerne delt op, således at nogle af versene blev sunget af kvinderne, og dernæst af mændene, og så i fællesskab.

Det var en meget smuk og dynamisk oplevelse.

Det lettiske kor sang flere salmer og blandt andet. "Stjerner blinker over Daugavas".

Efter koncerten var det muligt at forsætte det hyggelige samvær i Cafe Hjertetræet med gløgg og æbleskiver, for det beskedne beløb af 20 kr. og det var der mange der gjorde!

Birgit Møller-Kristensen

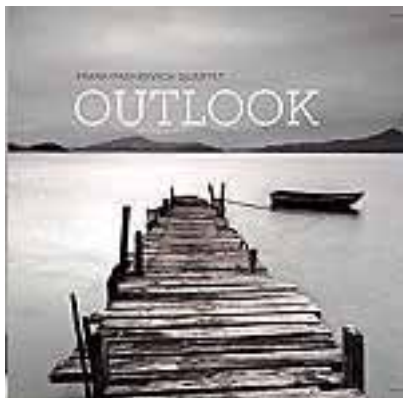
Nyt fra kulturinstituttet i Riga

Danmark overtog formandskabet for EU den 1. januar 2012 og det afspejles nu i Det Danske Kulturinstituts engagement i en række kulturelle aktiviteter.

Hævnen

23. marts 2012 starter de Danske Film Dage i Letland i verdens smukkeste biograf Splendid Palace i Riga. Da vises en række danske film heriblandt: Susanne Biers 'Hævnen', Thomas Vinterbergs 'Submarino', Nicolas Wind Refns 'Valhalla Rising' og ikke mindst 'En Familie' af Pernille Fischer Christensen.

*CD udgivelse af Frank/
Pashkevich Quartet*

Verdens bedste boligbyggeri får østersø-søskende, når syv arkitektstuer giver hver sit bud på en version af Bjarke Ingels' københavnske boligbyggeri.

Arkitektudstillingen Eight Eights

marts 2012

www.danmark-letland.dk

41

EU Snapshots of Your Life

Hvordan har EU betydning for unges dagligdag?

I det danske EU-formandskabs fotokonkurrence dystes om flotte præmier i fire kategorier.

BLOKFLØJTE 'flash mob' i Riga

Over 100 børn fra Riga og omegn spillede ABC-sangen på Domkirkepladsen i Riga som optakt til koncerten med Michala Petri og DR VokalEnsemblets koncert

Østersø NGO netværket

København, 23. februar 2012

Til Østersø NGO Netværkets (DANFØ's) medlemsorganisationer og andre interesserede danske NGO organisationer

Medlemmer af foreningen har været til møde på Københavns Rådhus den 28. feb. sammen med andre frivillige organisationer i netværket. Vi hørte på en udmærket præsentation om EU-formandskabet og alle de ting, som blev gjort for at promovere det.

Det danske EU-formandskab – generelt, organiseringen, kommunikationen og inddragelse af civilsamfundet” ved RINA VALEUR RASMUSSEN, Udenrigsministeriet

Derefter generalforsamling som forløb roligt og her blev fortalt om det næste store møde for østersølandene i Berlin, som bliver i april måned. Og så var der mulighed for at slutre med de andre organisationer.

LN

Nyt immigrantmuseum

I januar 2012 indviedes Immigrantmuseet i Farum. Det er en del af de allerede eksisterende Fuersø Museer, Furesø Museer

Kulturhuset, Stavnsholtvej 3, 3520 Farum

Åbningstider:

Tirsdag-lørdag: åbent 10:00-16:00

Søndag-mandag: lukket

Der er fri entré og museet er tilgængeligt for handicappede.

TING DER FORTÆLLER

Hvad tager man med på en rejse for livet ?

Immigrantmuseet søger genstande og fortællinger, der beretter om rejsen til Danmark og livet som immigrant

<http://www.immigrantmuseet.dk/>

Kirsten Gjaldbæk har mailet lidt med museumsinspektøren, og hun fortæller, at man godt er klar over, at der i mellem de tyske flygtninge, der kom til Danmark i slutningen af 2. Verdenskrig, også har været en del ikke-tyske personer, men at man indtil nu har meget lidt om de baltiske flygtninge fra den gang.

Museet er meget interesseret i at få den del af immigrationshistorien i Danmark bedre belyst, så de vil være taknemmelige over for enhver henvendelse med historier, billeder og genstande. Det gælder dels det, der har med selve flugten og

ankomsten til Danmark at gøre, dels også, og det er **meget vigtigt**, det der har med integrationen her i Danmark at gøre. Hvordan fandt man sig til rette, hvordan holdt man fast i sin oprindelige identitet?

Helt konkret er, at de f.eks. gerne vil have eksempler på de tryksager og bøger, som det lettiske forlag IMANTA trykte, og også meget gerne viden om de kulturelle samlingspunkter.

Jeg citerer her fra en af hendes mails:

”Vi modtager både skriftlige og mundtlige fortællinger. Da vi ikke er så mange kan det selvfølgelig godt knibe med at nå at komme rundt med optageren til alle, men vi gør et ærligt forsøg. Vi er meget interesserede også i integrationen, for en af de spændende ting er jo netop, hvordan indvandrere har mødt Danmark og er blevet mødt af Danmark, hvad de har oplevet osv. Jeg kender ikke så meget til lettiske traditioner, men det kunne være spændende at høre mere om, hvilke traditioner, man holdt fast i, og hvilke man ikke længere holder i hævd.

I er også meget velkomne til at lave en tur til museet. Vi har åbent tirsdag til lørdag fra 10 til 16 og der er gratis adgang. En rundvisning koster 500 kr. per 20 personer og kan også foregå udenfor åbningstid...dog ikke om søndagen.

Jeg håber, at Jeres medlemmer har lyst til at komme med mange gode historier til os. Jo flere fortællinger vi får, desto bedre kan vi jo gengive historien. ”

*museumsinspektør Susanne Krogh Jensen,
tlf. 72356098
e-mail: skje@furesoe.dk*

Mon dog ikke der blandt vore medlemmer er nogle, der kan og vil være med til at sørge for, at også de lettiske immigranter får deres berettigede plads på dette museum. Og så kan vi jo overveje, om vi skulle lave en foreningsudflugt derhen?

Kirsten Gjaldbæk

Små nyt

VIGTIGT Jubilæum i august

Foreningen Danmark-Letland har 20 års jubilæum i år. I den anledning har vi fået lov til afholde en sammenkomst på den lettiske ambassade den 24. august kl. 17.00

Vi er meget glade for at ambassaden vil lægge hus til, og vi glæder os til at se mange af vore medlemmer.

Derfor sæt kryds i kalenderen allerede nu, der kommer mere om mødet i næste nummer af bladet.

LN

Stadebjerggård i Juli

Andreas Åbling Petersen plejer at afholde en sommerfest med lettisk indslag hvert år, så hvis I er på disse kanter skulle I lægge vejen forbi ham. Der er masser af mennesker og dans og musik og der plejer at være en udstilling af træskulpturer lavet af en gruppe unge mennesker. Se adressen i kalenderen og ring og sig at I kommer.

LN

International Dag 1. og 2. september

I Rantzausgade bliver der sat masser af små telte op hvor alle, der har lyst, kan præsentere deres forening. Vi har været med i 4 år og vi kan kun anbefale at tage en tur derind. Der er liv og glade dage, musik og mad fra alle verdens lande og en god stemning. Vi havde lettisk rugbrød, hjemmelavet ost, slik og Kvass, (lettisk drik) samtidig med at vi solgte vanter og sokker fra Letland. Vi var flere fra foreningen som stod i boden, og vi fik en fin dag.

LN

KALENDER

April

30.4 kl. 19.00 Generalforsamling i ”Kulturhuset Kilden”, Nygårds Plads 31, Brøndby-øster
Offentlige transportmuligheder: bus 22, bus 13 eller S-tog: Brøndbyøster St.

Juni

14.06 Møde på Vestre Kirkegård, kl 12 ?

16.06 Sct. Hansfest
programmet er endnu ikke færdigt.

Juli

02.07 -06.7 Sommerkursus på Rite Højskole
tilmelding Niels Bendix Knudsen
40312345

28.07 Fest hos Andreas Åbling Petersen
Stadebjerggård Ellum Grænsevej 1,
6240 Løgumkloster. Tilmelding:
74743117

August

12.08 -19.08 ” Skær skulpturer i træ” kursus
tilmelding Niels Bendix Knudsen
40312345

24.08 Foreningen afholder 20 års jubilæum
på den lettiske ambassade kl. 17.00

September

1.09 - 2.09 Internationaldag i Rantzausgade, for-
eningen står kun lørdag den 1. septem-
ber. kl 12-20.

Keramik, som kan ses på Raina Muzejs.